

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: OHelsea 3-3878
NO. 230. — ŠTEV. 230.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 2, 1933. — PONEDELJEK, 2. OKTOBRA 1933

TELEFON: OHelsea 3-3878
VOLUME XII — LETNIK XII

GREEN JE POSVARIL DELAVSTVO PRED STAVKAMI

VLADA BO RAZDELILA MED NEZAPOSLENE ZA 300 MILIJONOV ŽIVIL, OBLEK IN PREMOMA

Predsednik Ameriške Delavske Federacije pravi, da morajo delavci potrpeti in počakati, da bo NRA popolnoma dozorela. — Štrajk je skrajno in zadnje sredstvo za doseg poravnave. — Prihodnje dni se bo odločilo, kako bodo razdeljevali življenjske potrebnosti.

HYDE PARK, N. Y., 31. oktobra. — Predsednik Roosevelt se je včeraj posvetoval s Harryjem L. Hopkinsom, ki načeljuje zveznemu uradu za pomoč brezposelnim. Domenila sta se, kako bi bilo mogoče tekom prihodnje zime preskrbeti nezaposlene z živili, obleko in premogom.

Pozneje je rekel Hopkins, da bo predsednik vztrajal pri svoji obljubi, ki se glasi: — Poskrbeli bomo, da ne bo pozimi nihče stradal.

Za pomoč nezaposlenim ima vlada na razpolago tristo milijonov dolarjev. Svoj delež bodo pa morale prispevati tudi posamezne države in občine.

Kako se bosta vršila nakup in razdelitev živil, oblek in premoga, bo objavljeno prihodnje dni.

Zvečer je izdeloval predsednik Roosevelt govore, ki jih bo imel v tekočem tednu.

WASHINGTON, D. C., 1. oktobra. — Predsednik American Federation of Labor, William Green, je v velikih skrbih zaradi vedno naraščajočega števila štrajkov, zato je na delavce izdal poziv, v katerem jim svetuje, da skušajo svoje težkoče odstraniti z mirno poravnavo, mesto, da se poslužujejo štrajka.

Delavcem priznava pravico do štrajka, da si izboljšajo svoj položaj, toda to pravico je treba rabiti zelo previdno in le kot zadnje sredstvo.

"Mnogo se je že razpravljalo o pravici štrajka v "New Deal", pravi Green. "Pravica štrajka je temeljna. Je postavna in moralna pravica. Ta pravica je dedna osebna pravica.

"Toda posest te pravice še ne pomeni, da jo je treba uporabljati brez pomisleka. Pravica je največ vredna, ako jo rabimo z zdravim premislekom in se je poslužujemo samo kot zadnje sredstvo.

"Danes se delavci organizujejo v velikanskem številu. Spoznavajo svojo novo svobodo ter se hočejo odkodovati za stare napake. Bojevitost velikih delavskih mas, ki so trpele tri leta, je občudovanja vredna. To je dokaz njihovega značaja in dokazuje dejstvo, da poznajo pomen življenja v demokraciji. To je najznačilnejši znak današnje Amerike.

"Ta bojevitost je znak globoke vere v bodočnost in znak odločnosti, ki more prinesiti družabno in gospodarsko izboljšanje. Javno priznam, da sem ponosen na bojevit duh delavskega naroda.

"Toda zdi se mi primerno, da se poslužujemo premisleka in rezuma v vseh svojih dejanjih. S pomočjo NRA. so bila ustvarjena sredstva, s katerimi je mogoče poravnati industrijske spore. Med temi sredstvi je tudi National Labor Board za poravnavo težkih razmer.

"Vsem delavcem, ki imajo kake težkoče, naročam, da se poslužujejo teh sredstev, predno se poslužujejo zadnjega sredstva — štrajka. Ako ni mogoče doseči poravnave s temi sredstvi, tedaj je še vedno na razpolago zadnje sredstvo.

"Vsa industrijska slika v Ameriki se je premenila in zato je treba novih idej in novih metod in novih nazorov v presojevanju o tem, kaj se mora storiti in kaj se ne sme storiti.

"National Labor Board ima nalogo poravnati

Balkanske države sklepajo pogodbe

DELO OTROK NAJBO ZAVEDNO ODPRAVLJENO

V najkrajšem času mora biti sprejet ustavni amendment, ki zavedno odpravlja zaposlitev mladoletnih.

Miss Jennie V. Minor, članica Carnegieove ustanove, se že več let zavzema za ustavni amendment ki naj bi prepovedal podjetnikom jemati v službo mladoletnike.

Včeraj je izdala poziv v katerem pravi, da so pravilniki NRA sicer odpravili ta sramotni madaž z ameriškega gospodarstva toda odpravili so ga le za dobo dveh let.

Javnost je opozorila na dejstvo, da so tozadevni amendment k zvezni ustavi odobrile zakonodajne petnajstih držav in da je newyorška državna zakonodaja tekom zadnjega zasedanja odgodila odobritev, dasi jo je governer v posebni poslanici priporočil.

Miss Minor poziva vse državljane, naj izvedejo na zakonodajo potreben pritisk.

LA FOLETTA SO HOTELI UGRABITI

Dva skrivnostna tujca sta povpraševala po governerju. — Politični nasprotniki so na delu.

Madison, Wis., 30. septembra. Oblasti z vso vnemo preiskujejo, če je bila skovana zarota, da se umori bivšega governerja države Wisconsin, Philipa LaFollette ali če so ga hoteli odvesti iz poletnega doma ob jezeru Geneva.

V petek ob desetih zvečer sta prišla v hišo va neznanca, pa takoj nato odšla. Po dveh urah sta se zopet vrnila. Na vprašanje, kaj iščeta, nista dala odgovora.

Poletna hiša je last bivšega kongresnika Thomasa R. Azalie, ki je intimen prijatelj bivšega governerja.

V petek sta bila v Kenoshi, kjer je imel LaFollette govor kot vodja progresivne republikanske stranke.

Ko sta se vrnila domov, sta jima ženske vse razburjene pripovedovale o nenavadnem obisku. Neznanca sta se pripeljala z avtomobilom, v katerih je bilo še par drugih moških.

LaFollette je mnenja, da gre v tem slučaju za njegove politične sovražnike, ki ga skušajo umoriti, dočim prijatelji zatrjujejo, da so hoteli neznanca bivšega governerja ugrabiti in odvesti.

spore, ne pa vzpizirati štrajke. Ta odbor bo vedno skušal doseči pravično poravnavo.

"Nikakor ne moremo pričakovati, da je vse mogoče doseči v enem dnevu, ali pa da bo pravica zavlada povsod že jutri, toda naše prizadevanje kaže uspehe in delovali bomo v prid delavskega gibanja in v modrem in domovinskem duhu,

USPEŠEN POLET V STRATOSFERO

Ruski balon je dosegel do sedaj največjo višino. — Dvignil se je skoro 12 milj v zrak.

Moskva, Rusija, 1. oktobra. — Ruski vojaški balon Stratostat je pobil rekord za višino profesorja Auguste Picarda za skoro 9000 čevljev, ko se je divignil v višino 19.000 metrov (nekaj nad enajst milj). Balon, ki se je dvignil v Moskvi, je po 8 urah in 19 minutah prišel na zemljo blizu mesta Kolonna 62 milj južnovzhodno od Moskve.

Bil je lep jesenski dan brez vetra. Polovica 80.000 prebivalcev Kolonne je hitela čez reko, da pozdravi tri letalec.

Voditelj poleta Gregori Prokofiev je rekel, da je toplomer na zunanji sarani hermetično zaprtega balona kazal 89 stopinj pod ničlo, v notranjosti balona 86 stopinj nad ničlo.

Moskva, Rusija, 1. oktobra. Trije letalci v okrogli posodi iz aluminija, ki je bila pritrjena na balon Stratostat, so se dvignili 11.8 milj visoko v zrak, ki je največja višina, katero je do sedaj dosegel človek.

Vsi trije balonisti so bili tako zadovoljni s svojim uspehom, da se bodo zopet dvignili v zrak, kakor hitro jim bo zopet mogoče. — Nikdo izmed nas ne občuti nikake utrujenosti ali slabosti, — je rekel Prokofiev. — In takoj jutri bi se mogli zopet dvigniti. — S Prokofievom sta se dvignila tudi Ernst Birnbaum in Konstantin Gudenov.

Dalje je rekel Prokofiev, da se bodo v kratkem zopet dvignili in bodo skušali doseči še večjo višino ter dobiti natančnejše podatke o kozmičnih žarkih.

NEMSKI DIPLOMAT NAPADEN V PRAGI

Praga, Čehoslovaška, 30. septembra. — Danes je ljudska množica napadla tajnika nemškega poslanika, ker je nosil na rokavu znamenje kljukastega križa. Policija je šest napadalec aretirala.

LINDBERGH JE DOSPEL V OSLO

Oslo, Norveška, 1. oktobra. — Sem sta dospela iz Revala, Estonska, polkovnik Charles A. Lindbergh in njegova žena. Šeststo milj dolgo pot sta preletela v štiri urah in pol.

ZASTRUPLJENJE V NUNSKEM SAMOSTANU

Port of Spain, Trinida, 1. oktobra. — V tukajšnjem samostanu se je zastrupilo več nun, ker so jedle pokvarjene ribe. Pet jih je že umrlo.

JAPONCI SE POLAŠČAJO ŽELEZNIČE

Rusija dolži Japonsko, da je skovala načrt za polastitev kitajske železnice. — Ta načrt podpira japonska vojaška klika.

Moskva, Rusija, 1. oktobra. — V drugem ostrem protestu ruske sovjetske vlade v desetih dneh je ruski poslanik v Tokio Konstantin Yurenov obdolžil japonski glavni vojaški stan v Harbinu, da je izdelal načrt za aretacijo sovjetskih železniških uradnikov.

Yurenov je rekel zunanjemu ministru Koki Hirota, da ima ruska vlada v svojih rokah dokaze, da so pri tem zapleteni odgovorni japonski uradniki v Mandžuriji in da je aretacija ruskih uradnikov samo prvi korak v natančnem načrtu, ki ima za svoj cilj polastiti se kitajske vzhodne železnice, zaradi katere se vrše pogajanja v Tokio, ki pa so prišla na mrtvo točko.

Yurenov je rekel, da je iz teh listin razvidno, da so japonska policija in obmejne straže pomagale pri aretaciji. Ministru Hiroti je zagrozil, da bo sovjetska vlada, ako se ji bo zdelo potrebno, objavila vsebino teh listin. Ker je bilo vse to izvršeno z odobravanjem japonskih odgovornih oblasti, je potrebno, da se mančuku-ruska pogajanja za prodajo kitajske železnice prekinjejo.

Yurenov je rekel, da bo ruska vlada smatrala Japonsko odgovorno za vse posledice tega načrta, ki napada sovjetske pravice pri kitajski vzhodni železnici.

Značilno je, da je sovjetska vlada v tej zadevi vložila pri japonski vladi že drugi protest, toda do sedaj se ni dobila odgovora niti na prvi protest.

Tokio, Japonska, 1. oktobra. — Vojno ministrstvo pravi v svojem uradnem naznanilu, da so ruske vojne priprave in industrijski razvoj, vsled česar je ruska armada postala po številu in kakovosti močnejša kot je bila carska armada, poglavitni vzrok, da je japonski vojni minister general Araki zahteval tako visok proračun za armado.

Po zatrdilu vojnega ministrstva je za japonsko armado najvažnejše vprašanje vzdrževanje miru in reda v Mančukuo, katero je treba braniti pred napadom kakor druge države, vsled česar je potrebno, da je japonska armada oborožena do popolnosti.

Sovjetska armada, — pravi to naznanilo, — ima najpopolnejše povojno orožje, Sovjetska unija ima 75 infanterijskih divizij in 13 kavalerijskih divizij s skupno silo 1.290.000 mož, 2500 aeroplanov in 1500 tankov. Z ozirom na ta položaj Japonska ne more biti več brezbržna glede narodne obrambe na azijskem kontinentu.

Zaradi dogodkov v Mandžuriji so se odnašaji med Rusijo in Japonsko poostriili in Rusija se je pričela oboroževati. Sedaj se nahaja v Sibiriji deset ruskih divizij s 300 tanki in z več sto aeroplani. Ta zračna sila more napasti naše glavno mesto v trenutku,

GRŠKA IN TURČIJA STA SKLENILI TRDNO IN TRAJNO PRIJATELJSTVO

ISTAMBUL, Turška, 1. oktobra. — Obisk grškega ministrskega predsednika in drugih grških ministrov, kar je imelo za posledico grško-turško mirovno pogodbo, je bil povod izvanrednih prizorov in velikega navdušenja v Angori in Istambulu.

NEMČIJA JE DOBILA NEKAJ KONCESIJ

Konferenca je dovolila Nemčiji nekaj aeroplanov. — Anglija, Francija in Italija so stavile svoje pogoje.

Ženeva, Švica, 1. oktobra. — Francija, Anglija in Italija so pred gotovimi pogoji dovolile Nemčiji nekaj zasledovalnih aeroplanov, protizračnih topov in drugega orožja, ki bo v razorožitveni pogodbi označeno kot obrambno orožje.

Nemški zunanji minister baron Konstantin Neurath in minister za propagando dr. Joseph Goebels sta odpotovala v Berlin, da predložita te koncesije kancelerju Hitlerju in mu poročata, da so nekateri države zahtevale, da Nemčija dokaže svojo dobro voljo.

Z ozirom na te koncesije bo francoski ministrski predsednik Daladier imel razgovor z angleškim ministrskim predsednikom MacDonaldom ob priliki odkritja spomenika za angleške letalce, ki so našli smrt, ko se je ponesrečil angleški zrakoplov R-101 leta 1930.

Ker se Francija s temi koncesijami odpušča svojim pravicam v določbi versailleske pogodbe, zahteva za sebe pravico, da sama vkoraka v Nemčijo, ako Nemčija krši mirovno pogodbo.

Kitajski delegat in poslanik pri francoski vladi dr. V. K. Wellington Koo je zopet dvignil vprašanje Daljnjega Iztoka. Opozarjal je na nezmožnost Lige, da bi rešila vprašanje glede Mandžurije in je zatrjeval, da se Japonska zopet oborožuje in s tem ogroža svetovni mir.

Ako je pogodba samo kos raztrganega papirja vzhodno od Suez, kako naj bo resnega pomena za Evropo? — je vprašal dr. Koo.

Nasha izbira, — je rekel Koo, — leži med oboroženim mirom, ki je, ker sloni na kočljivi razdelitvi moči, zelo drag za vsak narod in neizogibno zahteva vojno — in med mirom, ki sloni na skupni odgovornosti, ki je najbolj gospodarskega značaja za vse, ker ga vzdržuje skupno delo in skupne žrtve in ker sprejme pravico kot končno posredovalko med narodi. To pomeni ali razorožitev, ali pa nadaljevanje svetovne krize, pomeni in resnici vojno ali mir.

Ako pristopi Bolgarska k grško-turški zvezi, tedaj bo gotovo tudi pristopila Mala antanta.

EINSTEIN BO ZOPET OBISKAL ZDRUŽ. DRŽAVE

Örömer, Anglija, 1. oktobra. — Slavni nemški učenjak Albert Einstein, ki je pred fašizem pobegnil iz Nemčije, bo v kratkem času odpotoval v Združene države, kjer se bo baje stalno naselil.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

B. BJOERSEN:

OCE

Mož, o katerem govori ta zgodba, je bil najuglednejši v župniji. Nazivali so ga Ford Overas.

prostor ste odločili za dečka v cerkvi," je dejal Ford.

Štirinajst dni nato sta veslala oče in sin čez jezero v Storliden.

"Kdo so botri?" Povedal je imena najbolj znanih mož v fari, ki so bili vsi v sorodu z očetom.

Zopet je minilo osem let, ko je začel župnik pred župniščem velik kam: nabralo se je bilo več mož in njim na čelu je bil Ford.

Ford tega ne more verjeti; zgodilo se je vse prehitro. Ves iz sebe gleda na prostor, kjer se je vtopil sin in čaka, da se zopet pokaže nad vodo.

ga je motril dolgo čas, preden ga je spoznal. Bil je Ford.

"Kaj boljšega," odgovori mirno Ford in globoko vzdihne.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

O pokojnem Andrewu Dolenu, ki je preminul v noči med torkom in sredo v Clevelandu, se poroča: Bil je eden izmed onih, ki so se v potu svojega obraza trudili za boljši življenjski obstanek.

John L. Goričan, Virden, Ill., si je v svojem prostem času zgradil avto, ki ga goni para.

Ivana Drasler v Delhi, Iowa, je dobila sporočilo iz starega kraja, da je umrla njena mati Marjana Urh, rojena Turšič dne 25. avgusta v Borovnici.

"GLAS NARODA" zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, te lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

600 POLICISTOV IŠČE ZLOČINCA

Angleška policija vneta in vztrajno išče satira iz Altershota, ki že več tednov ogroža turiste v tem izletniškem kraju.

Med iskanjem policije si je pa izbral predrzni satir že zopet novo žrtev. Napada skoraj izključno same ženske, ki se izprehajajo po gozdovih v okolici Altershota.

Helena Knightova je bivala s svojimi starši v Farenhamu. Usodnega dne, ko so jo pogrešili, je odšla zvečer v Altershot, kjer je imela sestanek z nekim fantom.

ju so sicer našli raztrgano nogavico, ki jo je baje nosila Helena Knightova, našli so tudi raztrgano jopico, a to je bilo vse.

Kljub brezuspešnemu zasledovanju je pa policija vendar deloma informirana o satiru. Od nekega turista je namreč dobila fotografijo, ki bo najbrž njegova.

KAJENJA SE LAHKO ODVADIMO

V teku zadnjih desetletij se je mnogo govorilo o tem in onem sredstvu, s katerim naj bi se strasten kadilec odvadil kajenja.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi s velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

ako vbrizgamo v konice cigaret raztopino žveplenokislisoli in pustimo, da se posuše.

"TU POČIVAJO IZRAELOVI SINOV!"

Pod mostom Franca Jožefa v Budimpešti so ulovili čudno krsto. Pokrov je bil prebarvan s klukastimi križi.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street, New York SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

POVESTI in ROMANI

Table listing various books and prices: Agitator (Kernik) broš., 80; Andrej Hofer, 50; Demekša vedeževalka, 35; Bolgrajski biser, 35; Bell meessen, 40; Bele noči, mali junak, 60; Božično darovi, 35; Božja pot na Bledu, 20; Božja pot na Šmarini gorji, 20; Cankar: Gretnik Lenard, broš., 70; Mima življenja, 50; Moje življenje, 75; Romantične duše, 60; Balkansko-Turška vojska, 20; Bol in zmaga, povest, 20; Blagajna Velikega vojvode, 60; Burska vojska, 40; Beatin dnevnik, 60; Čarovnica, 25; Cvetina Borogradska, 45; Cvetice, 25; Čebelica, 25; Črtilce iz življenja na tmetih, 35; Drobiz, in razne povesti - Spisal Milčinski, 60; Dekle Eliza, 40; Dalmatinske povesti, 35; Dolga roka, 50; Do Ohrida in Bitolja, 70; Deli z orožjem, 50; Dve sliki - Njiva; Starša, (Meško), 60; Devica Orleanska, 50; Duhovni boj, 50; Dedek je pravil; Marinka in škrtoljčki, 40; Elizabeta, 35; Fabijola ali celov v Katakombah, 45; Fran Baron Trenk, 35; Filozofska zgodba, 60; Fra Diavolo, 50; Gospodstvo sveta, 40; Gostilna v stari Ljubljani, 60; Grška Mytologija, 1; Gusanji, 75; Gusar v oblakah, 80; Hadži Murat (Tolstoj), 40; Hiti papira, vez, 1; Hektorjev meč, 50; Hedvika, 40; Hudi čast, Blago dulo, vesoljgra, 75; Hedeon (Kmetova), 40; Hudo Bratstvo (11. sv.), 25; Humoreske, Gročnice in Satire, vezano, 60; Broširano, 80; Izlet g. Broška, 1.30

Table listing more books and prices: Jurčičevi spisi: Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, 10; Itepo vezanah, 10; 6. zvezek: Dr. Zober - Tugomer, broširano, 75; Juan Iñicriza (Povesti iz španskega življenja, 50; Kako se sem jaz likal (Alešovec) I. zvezek, 60; Kako sem se jaz likal (Alešovec) II. zv., 60; Kako sem se jaz likal (Alešovec) III. zvezek, 60; Korejska brata, povest iz misijonov v Koreji, 30; Krvna osveta, 30; Kmetki punt (Senoa), 60; Kuhinja pri kraljevi gosji nočici, 50; Kaj se je Markaru sanjalo, 25; Kazaki, 60; Križev pot patra Kupljenika, 70; Kaj se je izmisil dr. Oks, 45; Levstikovi zbrani spisi, 90; 1. zv. Pesmi; Ode in elegije; Sonete; Romane; balade in legende; Tolmač (Levstik), 70

TE DRAGOCENE OČI skozi katere naj dobi vaš otrok 80 odstotkov svetovnega znanja-kaj ne, da bi jim ne hoteli škodovati.

Naravno temu ima pa ena izmed starih oseb pod 20 leti pomajkljiv pogled, in veliko otrokovih situacij z očmi povzročajo slaba razsvetljava doma.

Le nekateri, če sploh kateri starši, znajo praktično oceniti, kaj je dobra razsvetljava. V tem vam lahko pomaga električna družba. Strokovnjaki našega Urada za razsvetljavo vedo, baš koliko svetlobe morate imeti v vsaki sobi.

Naši izvedenci nosijo s seboj čudovito moderno iznajdbo, imenovano "svetlobno merilo", vsebuječo "električno oko".

Ta mala priprava meri svetlobo natančno. Žujo zamore izvedence dognati, če so vaše sedanje žarnice primerne ali neprimerne in kje naj bodo za popolno udobnost. V nekaterih slučajih je "svetlobno merilo" dognalo resnično trošnje toka potom žarnice, ki so bile preveč svetle za svojo posebno vrsto.

Ta služba je brezplačna. Telefonirajte svoji električni družbi.

ALI SO OČI VAŠEGA OTROKA VREDNE 1/2 CENTA NA NOČ!

60-WATTNA ŽARNICA NAMESTO 40 VEČKRAT NAPRAVI VELIKO RAZLIKO V ČISTEM POGLEDU - IN ELEKTRIKA JE TAKO POCENI, DA SO POSEBNI STROŠKI ZA TOK SAMO 1/2c NA NOČ!

OGLEJTE nove prenosne svetilke in priprave za razsvetljavo, ki so napredaj v trgovinah posebnosti, izložbah električne opreme, department štorih in drugih trgovin.

THE NEW YORK EDISON COMPANY, BROOKLYN EDISON COMPANY, INC., THE UNITED ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY, NEW YORK AND QUEENS ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY

Gospa REGINA Roman iz življenja: ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

45 Čakati so morali skoro eno uro, predno se je Valter zopet zavedel. Tom jih je prosil, da toliko časa ostanejo v sobi. Gospa Regina ni mogla govoriti z gospodi. Od moževe postelje se ni ganila. Urška in Tom sta se trudila, da sta zabavala gospode. Tom je pogosto šel v spalnico, da pogleda za Valterjem. Konečno je bil zopet pri zavesti in Tom pokliče vse tri gospode. Z jasnimi, toda trdnimi očmi jih Valter pogleda. — Gospodje, žal mi je, da vas ne morem pozdraviti stoje. Globoko ginjeni mu stisnejo roko. — Zelo hudo nam je, gospod doktor, da vas vidimo ranjenega. Žal, da vam s tem ne bo nič pomagano, ako vam povemo, da bodo zločinci strogo kaznovani, — pravi Justus Korner. — Ker so bili aretirani, bo sedaj mir. Drugi so bili samo naščuvani — in prosim vas, da jih za to ne kaznujete. — O tem si ne delajte nikakih skrbi, gospod doktor; vsi bodo oddali brez kazni, kajti zelo jim je žal, da so se pustili naščuvati. Toda nočemo vas razburjati; tukaj stojimo samo, da se vam zahvalimo, da ste upor s silo svoje osebnosti zadušili. Samo, ko bi vam mogli pomagati, kako radi to storili. — Stari sem svojo dolžnost, — pravi Valter tiho. — Storiš te več, mnogo več, kot svojo dolžnost. Zelo nas boli, da morat za to toliko trpeti. Toda sedaj morate zopet imeti mir. Tukaj v taborišču ostanemo do jutri zjutraj in vas bomo še enkrat obiskali. S tem se poslovijo, žalostni, da niso mogli pomagati. Tom jih spremi pred hišo. Tam jim pravi: — Gospodje, ali vas smem sedaj prositi za takojšnji odpust? Začuden ga vsi pogledajo. — Kaj, gospod Reiner, tudi vas naj izgubimo? — Slišali ste, gospod Korner, da sta moj oče in brat pri avtomobilski nesreči izgubila življenje. Dolžnost me kliče domov in bom moral upravljaliti veliko zapuščino. Zdravnik prav nič ne prikriva, da more dr. Kronek živeti samo še do jutri. Kaj izgubim z njim, na to sedaj ne maram misliti, toda njegova družina potrebuje po njegovi smrti pomoč. Objubil sem mu, da bom njegovo ženo in hčer spremljal v Nemčijo, kadar zatise svoje oči. In obe vzamem s seboj. — Kaj pa bo potem z obema? Premoženske razmere dr. Kroneka, žal, niso tako sijajne, da jih je mogoče smatrati za preskrbljene, — pravi Korner. Z resnimi očmi mu Tom pogleda v obraz. — Saj vendar greta z menoj. Dr. Kroneka in njegovo družino sem skozi več let smatral za svojo družino — torej sta moji tudi sedaj in naj pride, kar hoče. Hvala Bogu, jaz bom v položaju, da bom mogel za nje v vsakem oziru skrbeti. To ve tudi dr. Kronek. — Potem moremo biti brezskrbni zaradi usode obeh dam? — Popolnoma, kolikor je v moji moči. — Seveda vas v teh razmerah ne moremo zadrževati, kakor nam je žal, da bomo izgubili tako izborno moč. — Tudi brez mene bo mogoče vse voditi. Sedaj teče vse samo od sebe. Ljudi sem dobro izučil in svoje delo bodo opravili. Mesto mene lahko dobite koga drugega in mene bo mnogo lažje nadomestiti kot pa dr. Kroneka. — Oba sta nam nenadomestljiva in nismo pozabili, kaj vse se imamo vama zahvaliti. Toda v tem slučaju ne smemo misliti sebično. Če je tako daleč, da hočete odpotovati, nam samo povejte. Postali vam bomo avtomobil, da se morete z obema damama saj peljati do najbližje železniške postaje. Sedaj pa za nočjo lahko noč; o vsem drugem se bomo razgovorili jutri. Upam, da dr. Kronek ne trpi preveč. Vi ostanete noč v Kronekovi hiši, kaj ne? — Seveda. — Potem pa sam takoj sporočite, ako se mu kaj poslabša. Obdržite čez noč v hiši tudi Warambo, da imate koga, ki vam more iti po pomoč, ako jo potrebujete. — To bom napravil. Lahko noč, gospodje!

Bila je mučna noč, ki je sledila temu dnevu, ne samo za Valterja, temveč za vse tri, ki so ga ljubili in so bili zanj v velikih skrbih. Valter se je zavedel le še redkokdaj in tedaj je tudi Regina popolnoma omagala, ker mu ni mogla pomagati. Večkrat se je onegvestila in v bližini srca je čutila velike bolečine, navzlic temu, da je vedno jemala zdravila, ki jih ji je dal zdravnik. Slednjic je je morala Urška prenesti v posteljo, ker sama ni mogla več hoditi. Z veliko skrbjo je gledal Tom na ubogo gospo. Zopet je prišel v sobo, ko mu je Urška povedala, da je mati že v postelji. — Brez tebe me je strah, stric Tom, prosim te, ne pusti me same s stariši, — ga prosi. Tudi gospa Regina mu je, kot bi od njega iskala pomoči, stegnila roka proti njemu, ko je prišel v sobo. Sedel je k Valterjevi postelji, Urška pa k materi. Tekom noči je še nekolikokrat prišel zdravnik. Vedno je prosil gospo Regino, da se pomiri. Dal ji je še nekaj kapljic, ki pa tudi niso mnogo pomagale. Tom je moral vedno misliti na svojo pokojno mater, kadar je pogledal v blede obličje gospe Regine. Zdravnik mu je povedal, da je že več let vedela, da se je je lotila srčna napaka, katero je prikri-la tudi svojemu možu, da ga ne bi vznemirjala. Valter včasih vzdihne, ne da bi se tega zavedal in tedaj se je Regina vselej naglo dvignila, kot bi mu morala pomagati ter se je sklanjala nad njim in ljubeznjivo zgovarjala njegovo ime. Urška se je vsakikrat bolešno zganila, kadar je oče zastokal in kadar se je mati naglo dvignila. Tudi Tom je tedaj vedno vstal, jo tolažil in ji božal mrlo roko. To noči oba mlada človeka nista nikdar pozabila. Iskrenejšje, kot sta kdaj čutila, sta bila zvezana med seboj. Med vsem tem pa je Tom vedno mislil na svojega očeta. Ali je imel težko smrt? Ali je saj v svoji smrti uri imel kako spravljivo misel za svojega zavrženega sina? Ni mu bilo dodeljeno, da bi stal pred njegovim mrtvaškim odrom — tukaj pa je umiral človek, ki mu je bil več kot njegov telesni oče. In poleg njega je ležala žena, katero je oboževal v plamenitem spoštovanju. In ta žena je umirala tisoč smrti za moža svoje ljubimi, za očeta svojega otroka. Sedel je poleg, pa ni mogel pomagati, če bi še tako rad. Samo v skrbi-ljubem je mogel čuti skupno z Urško.

Da, Tomu je bilo v celem njegovem življenju samo enkrat tako težko, pri greu, kot to noč — to je bilo, ko je mu je umrla mati in je bil pogran iz očetove hiše. Valter Kronek in njegova družina so mu bili dom in družina. Poleg tega pa je bila gospa Regina vtelesen ideal, kakršnega vsak poštem mož nosi v svojem srcu. Da, gospo Regino je ljubil z zvesto, čisto, poštreno ljubeznijo od prvega dne, ko jo je videl v Kapstadtu in je njen ljubeznjivi smeh napravil iz njega zopet človeka. V tej uri pa je umirala ta ljubica, kot nekaj, kar ni smelo več biti, kar je od njega odpadlo, kar ni bilo brez življenja. Sedaj v njej ni videl več žene, temveč samo mater Urške, ki je v tej uri postala tudi njemu mati. Nikdar se

je ni dotaknila nečista želja njegove duše, samo neko negotovo hrepenenje se mu je včasih zbudilo. In sedaj mu je tudi to odpadlo. Bilo mu je, kot bi mogel biti samo njen sin. V tej tapljenja polni noči je bila zanj eno z njegovo lastno izgubljeno materjo. Toda do Urške je tedaj njegovo srce čutilo neizmerno, bolesto-nežnost. Zdelo se mu je starejša, bolj zrela kot do sedaj. Te strašne ure so ji izbrisale vse, kar je bilo otroškega na njej. (Dalje prihodnji.)

CESTE IZ JEKLA

Gradnja cest je kazala še pred nekoliko desetletji zelo malo napredka. Vozni promet se je vršil pač izključno z živalmi in zaradi njegove majhne brzine in razmeroma majhne teže prevažanih tovorov. To se je pa spremenilo, ko je nastopil avtomobil, ki mu cesta starega tipa ni mogla več zadostovati. Dočim je začetkom še šlo, ker so mogle neprimerne ceste zadrževati razvoj avtomobilizma, se je to kratko pred vojno popolnoma spremenilo, kajti cesta se je morala sedaj podrediti avtu in ne narobe. Divje naraščajoča brzina in čedalje večje teže prevažanih tovorov so povzročile, da so začeli graditi povprečne ceste, med drugimi iz armiranega betona. Toda te ceste se niso dobro obnesle, ker so imele v konstrukciji še preveč oziroma na tip starih cest (posnemale so jih na primer v tlaku, podlagah itd.) ali pa so svoje elemente izvajale in popolnoma drugih gradbenih strok, n. pr. iz gradnje nebotičnikov. Uporaba železa in jekla za gradnjo cest je bila čisto nestrokovna.

V to stanje je prišel nov izum, ki si je začel na mah pridobivati tal po vsem naprednem svetu. Šlo je za ceste iz jeklenih mrež. Takšna cesta sestoji iz kakšnih 6m dolgih in 1 m širokih plošč, ki se na lieu mesta strnejo z vijaki, za-klenitvijo ali zvaritvijo tako skupaj, da je videti vsa cesta pokrita kakor s preprogo iz valovite jeklene mreže. Ta mrežna odeja je že sama na sebi uporabna za promet, vendar pa jo praviloma pokrijejo še z asfaltom ali drugo podobno maso za kakšen centimeter. Te mase ni treba še posebej vtisniti v trgovina in botanje za najrazličnejše predmete. Ne samo po pred-dvorju, marveč tudi ob vhodih v cerkve so ponujali tujcem vse mogoče spominke, mozaični nakit, korale itd. Še več. Odkar je v Italiji izrečno prepovedano, da bi pre-nalo dostojno oblečene dame pre-

stopale cerkveni prag, so prodajali pred beneškimi cerkvami rute in rokave, s katerimi so mogle dame pred vhom pokriti svojo goloto. Eden izmed teh trgovcev se je celo domislil in začel damam prodajati papirnate rokave. Drugi so mu se-ve takoj sledili in začeli prodajati erle moške obleke iz papirja. Nekaterim turistom se zdi namreč posebno imenitno, če hodijo pol na-gi in hočejo tako tudi po cerkvah in galerijah prodajati zijala. Tako naše mladi obiskovalci so napravljali po cerkvah vtis maškarnih prireditvev in so pomenjali pravo oskrnjevanje božjih hramov. — Zdaj so odločno nastopili poklica-ni krogi in dali zaperti vse beneške cerkve, posebno pa stolnico sv. Marka. Obiskovalci morejo v cerkve samo skozi ozka stranska vrata, ob katerih stoje uradniki, ki strogo pražijo na to, da je vsak, kdor hoče v cerkev, dostojno oblečen. Pred cerkvami pa so namešeni pazniki, ki odganjajo kroš-njarje.

IZ BENEŠKIH CERKVA SO IZGNALI KUPČEVALCE

Po beneških cerkvah se je bila čez vse mere dopustnega razpasla trgovina in botanje za najrazličnejše predmete. Ne samo po pred-dvorju, marveč tudi ob vhodih v cerkve so ponujali tujcem vse mogoče spominke, mozaični nakit, korale itd. Še več. Odkar je v Italiji izrečno prepovedano, da bi pre-nalo dostojno oblečene dame pre-

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH SLOVENE READER) \$2. Narodite ga pri KNJIGARNI 'GLAS NARODA' 216 West 18th Street, New York City

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTVANJE

SHIPPING NEWS 4. oktobra: New York v Hamburg Bremen v Bremen Berengaria v Cherbourg 5. oktobra: Majestic v Cherbourg 7. oktobra: Milwaukee v Hamburg Volendam v Boulogne Augustus v Trst Lafayette v Havre 11. oktobra: Albert Ballin v Hamburg Manhattan v Havre Aquitania v Cherbourg

na kose, ga spravil v kovčge in jih vrgel v reko. Ledererja so zaradi umora obsodili na smrt in ga justificirali, zločinska vdova pa dela pokoro za svoj greh v ženski kaznilnici Maria Notra. Glava umorne žrtve je po sodbi izvedencev ležala v vodi sedem let.

FILMANJE NA DALJAVO

26-letni dunajski inženir dr. Peter Karl Goldmark je predvalal te dni zastopnikom ameriškega tiska svoj novi izum v področju televizije, ki bo temeljito zrevolucioniral ves problem brezžičnega gledanja na daljavo. Njegova priprava, katere najvažnejši deli so tako majhni, da jih obseže človeška dlan, omogoča proizvajati filmane dogodke že po nekoliko urah v kinematografih, ki so oddaljeni stotine kilometrov. O podrobnostih svojega izuma Goldmark še molči, kolikor je znano, pa je najvažnejši sestavni del majhna žarnica, ki oddaja ostro omejen in zaslonjen svetlobni žarek. Inteziteta tega žarka se spreminja nprestano in ustrezno svetlim in temnim točkam v sliki. Žarek sprejema droben projektor, ki sestoji iz dveh sistemov gibajočih se zreal. Ta zreal različnajo žarek v posamezne slikovne elemente in ga istočasno projicirajo na platno. V vsaki sekundi projicira 24 posameznih sličic, ki so tako drobno rastrirane, da so v pogledu jasnosti in ostrine nepoprečne. Goldmark si je za svoj izum pridobil že patent v Združenih državah in na Angleškem, da časpa ga skuša patentirati še v drugih evropskih državah. V nekoliko tednih bodo v Ameriki že predvaljali filme po njegovem sistemu, in sicer spočetka še filme s sportnih prireditvev, zakar se je v New Yorku osnovala posebna družba.

Budimpeštanska policija je te dni prejela zanimivo najdbo. Neki delavec je prinesel v papir zavito moško glavo, ki jo je našel v pesku ob Donavi. Natančna preiskava je dognala, da je to glava klobasičarja Koudelke, ki ga je bil decembra 1927 umoril podpolkovnik Lederer. Častnik je namreč imel s klobasičarjevo ženo razmerje in je njeno glavo ubil, truplo razsekal

ČEZ SEDEM LET NAJDNA GLAVA.

... SKUPNA ... POTOVANJA in cene vožnji:

Table with 2 columns: Destination and Date. ILE DE FRANCE — 25. NOVEMBRA BERENGARIA — 29. NOVEMBRA EUROPA — 15. DECEMBRA BERENGARIA — 15. DECEMBRA ILE DE FRANCE — 16. DECEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priklasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA: Slovenic Publishing Company TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

Za Božič Potujte v Slovenijo preko Havre z našimi osebnimi vodeni izleti na modernem ekspresnem parniku "ILE DE FRANCE" 25. NOVEMBRA in 16. DECEMBRA ALI NA KRASNEM NOvem PARNIKU "CHAMPLAIN" 2. DECEMBRA

7 DNI DO JUGOSLAVIJE Z ZNANIMI EKSPRESNIMI PARNIKI BREMEN • EUROPA Posebni vlak ob parniku v Bremerhavenu jamči najbolj udobno potovanje v Ljubljano. Najhitrejša pot v STARO DOMOVINO Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali NORTH GERMAN LLOYD 57 BROADWAY, NEW YORK